

Den Haag – Het Lange Voorhout 28 is een van die panden in Den Haag waar iedere gast op de drempel onbewust even zijn adem inhoudt. De schitterende entree, gestucte plafonds en beschilderd behang maken de residentie van de Zweedse ambassadeur een publicatie waardig. Precies om die reden vatte ambassadeursvrouw en conservator Katarina af Sillén drie jaar geleden het plan op een geschiedkundig werkje over het statige pand het licht te doen zien. De uitgave, die onder verantwoordelijkheid van de gemeente tot stand is gekomen, geeft een goed inzicht in de ontwikkeling van het Lange Voorhout en de Zweeds-Nederlandse betrekkingen. Ook architectuur, meubelen en schilderijen komen aan bod.

De uitgave van het boekje valt samen met het afscheid van het Zweedse diplomatenechtpaar.

Hotel

Een van de opvallende dingen die Af Sillén heeft ontdekt tijdens onderzoek in Zweedse en Nederlandse archieven en tijdens gesprekken met oud-bedienden, is het verrassend hoge aantal bewoners en eigenaren van het pand. „Het pand wisselde in sommige periodes om de twee à drie jaar van bewoner. Het leek wel een hotel”, aldus Af Sillén.

De allereerste eigenaar van het pand werd oud-schepen van Batavia en opperkoopman Jan Elzevier in 1737. Hij verfraaide het interieur tussen 1737 en zijn dood in 1739 aanzienlijk met 'Engels goud leer, fraaij fyn geschildert behangsel en een Frans Tapyte behangsel op de groote bove kamer'.

Intriges rond erfenissen, huwelijken en buitenechtelijke kinderen leidden in de periode daarna tot hoog oplopende ruzies en processen voor de Raad van State.

Eenmaal bracht het failliet van een ondernemende dame die een keurig pension trachtte te drijven, een openbare veiling van 'Pension Voorhout' en zijn interieurstukken. Onder meer schitterende Zweedse stoeltjes in Franse Lodewijk XV-stijl, een prachtige 'Tijger Ganglooper' voor tien gulden, een 'Vijflichts Gaskroon' voor vijftwintig gulden en een 'Heeren Cylinderbureau' gingen in augustus 1901 onder de hamer. De veiling bracht uiteindelijk 36.000 gulden op.

Zweeds bezit

Vóór de verbouwing tot pension is het Lange Voorhout 28 een blauwe maandag schouwburg geweest. In februari 1719 sloot de eigenaar een huurcontract



FOTO MAURICE NELWAN

Het Lange Voorhout 28 is een heerlijk pand om in te wonen, vindt de Zweedse ambassadeursvrouw Katarina af Sillén.

met Jean Francisque, leider van een kersverse Franse theatergroep. Stal en koetshuis werden gesloopt, maar de nieuwe opera bleek geen succes. Na een jarenlange concurrentiestrijd tussen twee opera's in Den Haag sloot het theater in 1734 uiteindelijk zijn deuren, waarna het na een ingrijpende verbouwing wederom een woonbestemming kreeg. De jaarlijkse huur was hoog: 700 gulden voor het huis en 200 voor de wandbekleding. Alleen ambtenaren en aristocraten konden zich dit veroorloven.

Na vele malen in andere handen te zijn overgegaan kwam het Lange Voorhout 28 in 1930 in Zweeds bezit. Axel Johan Patick Adlercreutz, de Zweedse gezant in Den Haag, sloot in maart de koop op 75.000 gulden. Een journalist die in 1955

de ambstwoning bezocht, schreef lovend over het interieur: 'Alle vertrekken van deze fraaie 18e-eeuwse behuizing ademen een sfeer van voornamelijk rust. Aan de muren hangen meesterwerken uit lang vervlogen jaren, de vloeren zijn bedekt met prachtige tapijten in tere kleuren: het geheel vormt een lust voor het oog'.

Ook de schilderijen zijn niet mis, al is een vroegere eigenaar eens opgelicht met vervalste schilderijen. Een van de ontdekkingen die tijdens de research voor het boek werden gedaan, was de naam van de kunstenaar van het schoorsteenstuk Mars en Venus. „Na grondig onderzoek zijn we erachter gekomen dat Aert Schouwman dit schilderij rond 1738 heeft gemaakt. Dat was echt spannend”, aldus Af Sillén.

Zelf schreef de ambassadeursvrouw over de geschiedenis van de Zweeds-Hollandse betrekkingen.

Nederland was het eerste land ter wereld waar Zweden, in april 1614, een gezantschap stichtte. Pas ruim drie eeuwen later zou Zweden een eigen ambassadegebouw in Nederland kopen.

Een heerlijk pand om in te wonen, vindt Af Sillén. Het enige nadeel is dat er slechts één trapenhuis is. Dat ontlokte in 1960 aan ambassadeur Brynolf Eng de verzuchting: 'De hele dag lopen vreemde mensen door het huis. Je weet nooit of zij bij het huis horen of gasten zijn van het personeel. De dochter van onze chauffeur laat haar jeugdige vrienden de trap op en neer denderen. Mijn kerst is volledig bedorven'.